

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Létre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

Beszámoló.

Báró Mandorff Géza, Székesfehérvár szabad királyi város országgyűlési képviselője vasárnap d. e. 1/2 11-kor tartotta beszámolóját a városház előtti térségen; a nemzeti színű emelvény körül a rendes vasárnapi „börze” publikumon kívül hamarosan megjelentek a helybeli függetlenségi párt vezető emberei, a várostiszviselők és nagy számu hallgatóság. Először Nagy Ignác, a függetlenségi párt alelnöke lépett az emelvényre s néhány szóval bejelentette, hogy a függetlenségi párt meghívására városunk képviselője beszámoló beszédét fog tartani. Ezután Mandorff Géza báró lépett az emelvényre s rövid kivonatban körülbelül ezeket mondotta:

Tisztelt polgártársak!

Alig másfél esztendeje, hogy az önök bizalma engem, az egyszerű katonát, a függetlenségi és 48-as párt képviselői közé emelt fel, hogy a parlamentben képviseljem elveinket és hogy a megengedett alkotmányos határokon belül harcoljak nemzetem törvényadta jogsírt és a mi elveinkért. Fogadalmat tettem akkor önöknek, hogy a függetlenségi zászlót mindig fennem lobogtatom és annak becsületét és tisztességét meg fogom őrizni.

Telve reménységgel és bizalommal vettem kezembe a zászlót, mert hittem, hogy elérkezt a nemzeti eszmék hajnalhasadása, hittem, hogy az első alkalommal midőn önök előtt megjelenhetek, büszkén és hazafias örömmel jelenthem, hogy jól sáfárodtam.

S íme, mikor ma itt önök előtt megjelenek, hitemben és reményemben csalódva kellett megjelennem. Hitemben és reményemben csalódva, mert hiszen meg kellett tanulnunk tisztelt polgártársaim, hogy nálunk még azt sem lehet keresztülvinni, ami világosan törvényeinkben van benne.

Önök előtt ismert események lezajlása után megalakult a pártok koalíciója, hogy közösen, a megalakuláskor kötött paktumban magukra vállalt feladatokat megoldják.

A koalíció két évre volt tervezve, célja volt az általános választói törvény megalkotása. A függetlenségi és 48-as párt hozzájárult ez időre a katonai kérdések kikapcsolásához, de annál jobban ragaszkodott a programm másik sarkalatos pontjához, a gazdasági különváláshoz, kijelentette a párt, hogy e téren semmi kikapcsolást el nem fogad és határozottan kívánja a párt a nemzeti banknak 1911-re, az önálló vámnak 1917-re való megvalósítását, midőn is az arra vonatkozó szerződések Ausztriával lejárnak, mire nézve segítő kezet remélt a párt a 67-esek részéről is. A közös felirat ezen reménynek egyik dokumentuma volt.

A választói törvénytervezet körül felmerült huza-vona, minek oka leginkább a parlament

pártjai között felmerült ellentétes nézetek voltak — látszólag — de meggyőződésem szerint az akarták huzni halasztani a tárgyalást a plenum előtt, nehogy a közelebbi terminusra a magyar bank felállítható legyen. *Itt kezdődik a polgártársaim az ösztönös hiánya, mi nézetem szerint egyik legfőbb oka volt a mai válságnak.*

A függetlenségi párt fejcusdván eddigi tétlenségéből, előtérbe hozta a bankkérdést, annál is inkább, mivel lassankint világosodni kezdett, hogy a kvótafelemeléshez és a terhes kiegyezéshez való hozzájárulás, a szabad kéz érdekében csak szemfényvesztés volt.

A bankbiztonság is tétlenségben volt és jelentését mindig késceltették, a párt határozottabban kezdte követelni — sajnos nézetem szerint nem elég erőteljesen — a bank bizottság jelentését. A kormány kénszerítve volt a cselekvésre és ekkor következett a kartell-bankhal való próbálkozás. A függ. 48-as párt vezéreire való tekintettel és az egyenletlenség kedvéért belement ezen átmeneti tervekbe és a kormányt nem akadályozta az alkudozás alatt.

Bécsben ezen tervezetet sem fogadták el, az egész parlamentnek a visszautasítás utáni helyes álláspontja nézetem szerint az önálló bank felállításának követelése lett volna, de újra kellett tapasztalunk az ösztönös hiányát, mert kiviláglott, hogy azok a kik a feliratban velünk voltak, teljes erővel ellentűk fordultak.

A koalíció bomladozni kezdett és a kormány lemondásával teljesen meg is szűnt.

A függ. párt egésze most már elhatározta vezéreivel, hogy nem alkudoznak többet, hanem követelik a bank felállítását. Mozgalom indult meg az országban a többségi párt követeléseinek felhívó szavát, felhasználni minden időt és alkalmat az önálló bank melletti agitációra.

Szép és erős volt ezen felbuzdulás éppen azért ellenségeink féltek tőle, aknamunka indult meg ellentűk, mindehhez hozzájárult még, hogy ellenségeink támasza következében a király a többség vezérért a koalíció felbomlása után kormányalakítással nem bízta meg és hogy a többség, tehát a nemzet akarátának nemet mondott és megtagadta beleegyezését az önálló bank felállítására.

Ezen szomorú tapasztalatok után a kedélyek még jobban elkeseredvén a függ. 48-as pártot sikerült az aknamunkásoknak két részre osztani. Egy része kivált az anyapártból és egy időre lemondott követeléseiről a benmaradt rész pedig folytatni akarja a parlamenti harcot, megmaradni a nemzet törvényes követeléseinek alapján.

Nézetem szerint gazd. függetlenítés terént, melyre a nemzetnek joga oly világos törvényekkel van biztosítva és melyek megvalósításáért újabb nehéz terheket vállaltunk a rökös és becsületbeli kötelességünk kiharítani és megőrizni a parlamenti harcot mert a történelem tanúsága szerint a nemzet kitartással és törhetetlen akarattal — a törvényre támaszkodva — mindig kivívta azt a mihez joga volt.

Ha ez nem tessük mi mint a függetlenségi eszmék harcosai, elveszítjük nemzetünk bi-

zalmát, mely bennünket a parlamentbe küldött és tőlünk joggal megkívánja, hogy ne csak térhetünk rakjunk a nemzet vállára, hanem hogy a nemzeti jogaink elérésére férfi és hűségess munkát végezzünk és hogy ne legyünk kétszínűek lefelé hirdelve a függetlenségi és 48-as politikát és felfele megriadni az első akadálytól, melyet a velünk ellentétben lévő és minket a nemzet előtt diszkreditálni akaró 67-es osztrák politikások alattomos mesterkedése állit, szembe állitván a király akarátát a nemzet akarátával. Meggyőződéssem, hogy ha szilárdva kitartott volna az egész függetlenségi párt és vezéreivel egyetemben kellő időben parlamenti ellenzékbe ment volna a nemzeti bankért, úgy sikerült volna nemzeti kívánatunkat előbbre vinni. *Összetartás erősíti, a lemondás gyengésíti.*

Átadtuk helyünket olyanoknak, a kik nem voltak láthatók a nemzeti küzdelemben, akik alkotmányunkat akarják meghamisítani, méltóságunkat elvenni. Rendet, békét akarnek csinálni, programm nélkül, olyformán, hogy a nemzet ne akarjon semmit, csak engedelmessédjék. Egy biztos programjuk van csak, s ez az, hogy erőszakos választásokkal olyan parlamentet hozzanak össze, amely minden ellenzékeltátás nélkül megszavazza a milliókat és milliókat. Diktatóriai akarják a függetlenségi pártot, bár maguk még a 67-es alapot nem tartják be. És a legzomorubb az, hogy a munkapárt zászlója alá tömegesen tódulnak az emberek.

Khuen kijelentette, hogy az általános választójogot akarja megcsinálni, Tiszával ha mondom Tiszával sikerül megegyeznie. A függetlenségi párt óvatán akarja a választójogot, általános és egyenlő alapon, mert így is talált olyan módot, amely a magyarság fölényét biztosítja.

Ezek elmondása után tisztelt uraim nyugodt lélekkel állok önök előtt, mert mint a 48-as függetlenségi párt egyik szerény harcosa, a párt elvei mellett mindig kitartottam. Minden tudásommal arra törekedtem, hogy Magyarország Auszria gyarmatává lesüllyedni ne engedjem. En tisztelt polgártársaim nem akarom, hogy Magyarország alkotmánya csak papiralkotmány legyen, hanem annak érvényt is akarok szerezni. A lealázó békekötésre kapható nem vagyok, rossz békekötési nem vagyok hajlandó, mert okultam a múltból, hogy kötött marsutával azárnyezetten nemzeti munkát végezni nem lehet.

A beszámoló nem szűkölködött a zajos éljenzések és közbeszólásokban. Az éljenzések közt élénk derűtséget keltett a Tisza nevének említésekor harsogva kieresztett — szóló — éljen! Egy szociáldemokrata pedig folyton az általános választójogról interpellált, persze választ csak — szomszédai adtak rá.

A beszámoló után Erdőssy Bódog lépett az emelvényre s érces hangon üdvözölte az egybegyűlt függetlenségi polgárság nevében Mandorff bárót, a ki bete-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalnemlemben, színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett

Ma lapunk 4 oldal.

0000150

geskedése dacára is szíves volt a párt meghívását elfogadni s programbeszédét elmondani. Ha Székesfehérvár az elkövetkezendő választásban a 48-as zászlót akarja lobogtatni s az ország tanácsába küldeni, akkor zászlótartónak kitartóbb, tántoríthatlanabb és alkalmasabb embert Manndorff Géza bárónál nem választhatunk.

Ezután Csöppentzky Mihály dr. beszélt a magyar tanácsosok viszálykodásáról az osztrák tanácsosok egyetértésével szemben s Székesfehérvár tradíciójáról, a mely feltétlen diadalt követel a 48-as eszmék számára. Végül Holly Géza dr. néhány szóval berekesztette a gyűlést, mely így 12 órákor véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** *Prohászka Ottokár* dr. megyéspüspök tegnap Budapestre utazott, a hol a jövő hét szerdájáig szentgyakorlatokat fog tartani. A főpásztor nagy szerdán érkezik vissza székvárosába.

Vajda Ödön zirci apát tegnap a helybeli rendház felülvizsgálása céljából városunkba érkezett.

Széchenyi Viktor gróf főispán f. hó 16-án visszatér Abbáziából és elfoglalja hivatalát.

Platz Bonifác dr. ny. főigazgató több hónapi meráni tartózkodásából vissza érkezett városunkba.

— **Lelkigyakorlatok.** A múlt hét Székesfehérvár városára nézve a kegyelem hete volt. *Prohászka Ottokár* dr. megyéspüspök miként az apostolok méltó utóda, maga köré gyűjtötte a város intelligenciáját és a Szent István-teremben egy héten keresztül beszélt a léleknek azon felsőbb szükségleteiről, a melyek az embert Istenhez emelik. Azt mondanunk sem kell, hogy a Szent István-Terem naponta megtelt az ájtatoskodókkal. A nők délelőtti konferenciáin a Mária kongregáció leánykái énekeltek a teremben történt szent mise alatt. Szerdán a férfiak, szombaton a hölgyek járultak a szent áldozáshoz s különösen az utóbbi óriási száma megközelítette az ezret. Később a hölgyek Szógyény Marich Julia vezetése mellett testileg tiszteltek a főpásztornál, köszönetet mondva neki a lelkeket fölemelő beszédéért.

— **Husvétli gyónásra előkészítő szent beszédek.** A Ferenc-József intézeti nagyobb leány-kongregáció tagjainak ezután is szíves tudomásul adjuk, hogy a husvétli szent gyónásra előkészítő beszédek a kongregáció elnöke szerdán és csütörtökön délután 5 órákor tartja a kongregáció Ferenc-József-intézeti gyűléstermében. *A vezetőség.*

— **Az Oltáregylet kiállítása.** A székesfehérvári Oltáregylet, mely mióta boldog emléktű Steiner püspök megalapította, annyi értékes felszereléssel gazdagította az egyházmegye szegény templomait, régi szokásához híven ez évben is kiállítja aján-dekát. Nem azért, hogy hivalkodjék, hanem, hogy míg egyrésztől beszámol arról, hogy mire fordította az egylet tagjainak adományait, másrészt az Istenért s templomainak ékességéért végzett csendes, szelvény munka eredményének bemutatásával bebizonyítsa életrevalóságát és másokat is, mindig többeket a követésre serkentsen. A

kiállítás két napon át (*virágvasárnap és nagy hétfőn*) 9 órától este 6 óráig lesz nyitva a *Ferenc-József nőnevelő intézet* utcára nyúló helyiségeiben, hol bárki által díjlanul megtekinthető. Olvasóink figyelmét előre is felhívjuk az érdekes, gazdag s mindenek fölött tanulságos kiállításra.

— **A Jézus Szíve temploma** érdekében írott sorainkra legutóbb több kisebb adományon kívül egy nagy jelentőségű választ kaptunk, a mely a tőlünk távozóban levő Erzsébet kir. hercegnő jó és vallásos lelkületéről tett tanúságot. Az öröklámpa elkészítését a következő sorokban adta tudtára lapunk szerkesztőjének:

Főtisztelendő Ur!

Ó cs. és kir. Fensége herceg Lichtenstejn Alajosné, Erzsébet főhercegnő megbízásából van szerencsém tudatni, miszerint a Fenséges aszszony az építendő Jézus Szentséges Szíve temploma részére az öröklámpát felajánlani kegyeskedik.

Kiváló tisztellett

Báró Wense Rósa,

udvarbírógy.

Székesfehérvár, 1910. III. 14.

A szép és követésre méltó tett önmagát dicséri.

— **Március 15.** Lélekemelő ünnepet ült Fehérvár városa a magyar szabadság születésének emléknapján. Első sorban iskoláinkról kell szólnunk, amelyek oly csodálatosan szívesen ünnepelek, hogy valóban büszkék lehetünk rájuk. Részletesen nem szólhatunk róla lapunk kisebb terjedelme miatt, de nyugodtan hangoztathatjuk, hogy városunk ifjúsága oly nevelők vezetése alatt áll, a kik a hazafiság legmélyebb érzelmeit ápolják s jövődjüket a legbiztosabb talajra építik. A főreáliskola Igazi művészi énekel Frycsajt dicsérik, az ifjúság szép szavala, Molnár János tanár magvas, kitűnő előadása méltók voltak az ünnepély magasztosságához.

A felsőbb leány iskola valóság fehér ünnepélyt rendezett, amely tele volt szépséges piros rózsákkal, a lángoló hazaszeretet rózsáival. A Kneifel Ferenc dr. vezetése alatt álló énekkar ismét megmutatta, hogy az énektanítás művészi kezekbe van bízva.

A kereskedelmi iskola ismét kitétt magáért. Pék János igazgató mély hatása megnyitója, Vértes József tanár magasztarnyalású beszéde mély hatást keltenek. A szavalatok s a kitűnő ének és zenekar nagy gyönyörűséget keltett, úgy hogy egyáltalán nem csodáljuk, hogy a spontán lelkesedés hatása alatt az ifjúság a Kossuth nótát énekelve járta be az utcákat.

A *Vörösmarty-körben* Kaltenecker Viktor dr. ügyvéd mélyreható gondolatokkal s a történelem rétegeibe behatolva vázolta a március 15. díke jelentőségét. A lelkesedéssel hallgatott beszéd után társasvacsora volt, amelyen a következők vettek részt: Balassa Imre, Balassa Sándor, Békés Róbert, Bilkei Ferenc, Borsos Imre, Bottka Zoltán, Csapó István, Eisenbarth Károly dr., Fiáth Imre, Fanta Károly, Fittler Béla, Flits Miklós, Gyapay Andor, Hübner Károly, Kárnik József dr., Kaltenecker Márton, Kaltenecker Viktor, Karl István, Kőkörner József, Kovács A. Sándor, Krausz Sigmund dr., Lukács Lajos, T. Nagy József, Pánn István, Pék János, Révy Ferenc dr., Saára Gyula dr., Say Ferenc, Schranz János, Szűts Andor dr., Szűts Gedeon, Tóth Artur, Tunner Gyula, Ujházy Sándor, Vértes József, Vértessy József dr., Vignyázó Imre, Wertheim Ármán, Wertheim Pál.

A *Felsővárosi és Vizivárosi Körben* Csöppentzky Mihály dr. volt az ünnepi szónok, a ki hatalmas beszéddel lelkesítette hallgatóit. Később Holly Géza dr. mondott talpra esett és kitűnően sikerült beszédet.

A *Palotavárosi Kör* szintén tegnap este ülte meg március idusát s lelkesedve hallgatta Csöppentzky Mihály dr. beszédét, amely a letűnt nagy idők emlékére új lelkesedés tüzeit gyújtotta fel.

— **Március 15. a vidéken.** *Bicskén* vasárnap d. e. tartotta a r. kath. elemi iskola a községhez díszteremben hosszú, de kedves program keretében a március idusát. Az ünnepi szónok Procki Gyula tanító volt. A község lakossága pedig délután tartotta díszfelvonulással a községhez főterén. Az ünnepi szónokok Gyapay Pál volt esztergomi főispán és Baranyay Lajos káplán voltak. Az énekszmokot a bicskei dalárda adta elő.

Lovasterényben a róm. kath. iskolások hazafias szavalatok, beszédek és énekekkel ünnepeleék meg március 15-két. A ref. lakosság vasárnap d. e. ünnepelte március 15-két. Urházy Lajos ref. lelkész tartott igen szép beszédet. A hívek a Hymnust és a Szózatot énekeltek. Az iparosok kedden este társasvacsorát rendeztek a vasuti vendéglőben.

— **Uj tanfelügyelő** Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök Schweighard Veremund mór kapucinus házfőnököt a székesfehérvári felső esperesi kerület egyházmegyei tanfelügyelőjévé nevezte ki. Ez a kinevezés őszinte és igaz örömet szerez azért, mert Schweighardt Veremundban Mórnak és környékének egyik legjelkesebb, legtisztelotremelőbb férfiat tiszteljük, a ki a keresztény nép művelésén, anyagi ügyeinek istápolásán lelkeknek egész erejével bámulatos munkabírásának minden energiával fáradozik. Erdemeinek elismerése a legilletékesebb egyén, a főpásztor részéről lelkesítés és megnyugvás azok számára is, a kik Schweighardt Veremundot őszinte szívvel tiszteljük.

— **Esküvő.** Schenk Rudolf mérnök ma délután tartotta esküvőjét Vértes Marika kisasszony Verthes József kereskedelmi iskolai tanár kedves leányával a helybeli izr. templomban.

— **Képviselőválasztás.** A ráczalmási kerületből vesszük a hírt, hogy Hadik János gróf val. b. t. tanácsos, volt belügyi államtitkár, seregélyesi földbirtokos munka-párti programmal fölépelt képviselőjelöltnek. A kerületben eddig Pajzs Gyula dr. és Koller Tivadar készítették a talajt, mindkettő Kossuth párti programmal.

Koller Tivadar a ráczalmási kerület képviselője — a mint tudósítónk írja — vasárnap délután 3 órákor — nagyon tapintatlanul — a litánia alatt tartotta beszámolóját Nagyperkátán. Szegényes környezetben, a kerület urí osztályától cserben hagyva, csak Wetzl György ráczalmási magánzó társaságában érkezett Dunapenteléről az elvhu, még mindig lelkes perkátái választók erős táborába.

Csakugy csillogtak a hazafias perkátáik tüzes szemei, midőn szemtől szembe látták szeretett képviselőjüket, a kiért kések lettek volna akár tűzbe is menni, azonban a vasárnapi beszámolója valószínűleg kiábrándította őket. Két jelentéktelen közbeszólás ugyanis megzavarta Kossuth Ferenc katonáját, hogy percekig tanácstalanul állt s tehetetlenül nézte, mint némitották el szóval, ütleggel s csendőri beavatkozással a különben ártatlan közbeszólókat: Koller fél órai vergődése után egy szál kísérlője, Wetzl György villanyozta fel az egybegyűlt polgártársakat az ellenjelölt dr. Pajzs s a környékbeli urak politikai maguktartásának meggyanúsításával.

Egyébiránt gróf Hadik János seregélyesi földbirtokos, volt belügyi államtitkár érdekében nagyban folytak a puhatóldások, de hiába, mert dr. Pajzs Gyulának — úgy hiszik — teljesen nyert ügye van.

Mórón a néppárt jelölése még egyáltalán nincs elejtve. Hogy mi fog történni, ez idő szerint még nem tudjuk.

Fehérvárotól, akár a Sipka-szorosban vagy a szoros siphában — minden csendes,

— Nyilvános köszönet. Öreg honvéd bajtársainnak egyedül élvezete az, ha ők aggtörök bánatát pipafüstbe temethetik! Azért hálás szívvel veszik polgártársainak azon szives küldeményét, mellyel őket ezen élvezetben segítik és szivarvegekkel megajándékozzák.

Ez évben március 15-iki emlékként Kovács Alajos ur 12 kiló, Kereszt Zsigmond 1 nagy doboz, Rotter Franciska 4 nagy doboz és Engelman Augustus 1 nagy doboz szivarveget voltak szivek és cából nekik gyűjteni és adományozni. Miért is fogadják bajtársaim nevében őszinte köszönetem. Gánczy Flóris, az 1848—49 honvéd egylet elnöke.

— Iskolaszéki választás. A bicskei róm. kath. hitközség vasárnap választotta meg az új iskolaszéket. Tagjai a következők: Pekl József, Kutrik György, Tolnay István, Leitmann József, Meczker József, Kocsis Ferenc, Izing József, Pertl Mihály, Krotosch Mihály, Ertner Károly, Nabilek Simon, Schándl József.

— Színház. Színészeink pénteken mondanak búcsut városunknak. Addig a következő műsort játsszák:

Kedd: Kossuth bucsuja.
Szerda: Luxemburg grófia (Zóna)
Csütörtök: Pesti gyerek (Gyártás jutalomjátéka)

Péntek: Luxemburg grófia (Zóna)

— Szövetkezeti naggyűlés Bicskén. A bicskei fogyasztási szövetkezet vasárnap délután tartotta évi naggyűlését. Báró Pásztori Imre központi kiküldött és Baranyay Lajos káplán buzdították a részvényeseket a szövetkezeti eszme hatásos pártolására. A szövetkezet igazgatójává a naggyűlés Baranyay Lajos káplánt választotta.

— Nyilvános köszönet. A székesfehérvári izr. nőegylet és izr. krajcáregylet — régi hagyományához hiven — ezidén is együttesen rendezte jótékony célú farsangi mulatságait. A 3 kedélyes teacostély és a legutóbbi cabaretet összesen 2200 koronát jövedelmezett a két egyesületnek. Mennyi lelketűdött enyhülés, mennyi édes gyermekmosoly fakad majdan ebből! Ezen szép eredményt elsősorban a mulatságokat rendező ifjúságnak köszönhetjük, kik az egyesületi két titkárral együttesen lelkesen fáradoztak, lankadatlanul buzgólkodtak. Tapintatos, figyelmes körültekintésüknek sikerült valamennyiünk elismerését és háláját kiérdemelni. Hálásan köszönjük továbbá az ügyes és szeretetreméltó háziasszonyok áldozatkészségét, gondos munkásságát, amellyel a mulatságokon megjelent közönséget teljesen kielégítették. Valamennyien otthonosan érezték magukat körükben. Végül a legnagyobb elismeréssel kell, hogy adózzunk a nagy közönség nemességének, jótékonyágának. Egyetemen minden egyes tagja, úgy a helybeliek mint a vidékiek, annyi sok jelét adta szives áldozatkészségének, jólelkiségének, hogy ezért a legizább hálával vagyunk irányukban. A szegények hálaimája és a jótéteményben rejlő jóleső érzés képezze mindnyájunknak legszebb jutalmát. Isten áldása rájuk! A székesfehérvári izr. nőegylet és az izr. krajcáregylet elnöksége.

— Motivásáraink rendezése. Heti vásáraink ügyének rendezése, ez a városunkra annyira fontos kérdés, napirendre került a kereskedelmi társulatban is. A kiküldött bizottság azt ajánlotta, hogy térjen a választmány a kérdés felett napirendre. De azután újra beterveztést adott be több kereskedő, s így a választmány újra tárgyalni kezdte. Hosszu, igazán magas színvonalon álló vita indult meg a tárgyról, melyben a következők vettek részt: Bernstein Sámuel, Wertheim Armin elnök, Hübner Károly, Schlammadinger Jenő dr. Pisky László, Gerő Jakab, Deutsch Gyula, Öfner Mór. Szavazásra kerülven a sor, a választmány decentralizációja ellen yaygis, hogy a heti vásárok a város különböző részeire szétosztassanak, ugyanannyi szavazatot esett, mint mellette s miután az elnök nem akart szavazni, a tárgy újra napirendre került a legközelebbi választmányi gyűlésen.

Idegen szavak és nevek sötétára Kelemen Belától csinos adásonkötésben 4 koronáért kaphatók, Klokner Péter cs. és kir. ud. könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— Kardot kapnak a vasutasok. Az új kereskedelemügyi miniszter kardot és vörös sapkát ad a vasutis tisztviselőknak, akik így külsőképpen teljesen hasonlítanak fognak osztrák kollegáikhoz. A bluz olyan lesz, mint a honvédeké és az egyes osztályokat majd a hajtókáról lehet felismerni. A forgalmi tisztviselők és altisztek bluzának hajtókája piros lesz, míg a pályafentartási alkalmazottaké kék. A nadrágot teljesen a katonatisztekének mintájára szabják. A szolgálatot teljesítő hivatalnokok a piros karszalag helyett piros sapkát fognak viselni. Ez határozottan az utazó közönség előnye, mert néha hosszú ideig nem veszik észre az inspekciós tisztet és ha valami panaszt akarnak tenni, az idő rövidsége miatt lekésekettől. Németországban és Ausztriában már évek óta meg van a piros sapka. Végül megkapják a kardot is. Ezután tehát a vasutasok is bátran helyet kérhetnek maguknak a romantikában. Mert ehhez tudvalevőleg kvalifikál a kard.

— Tűzek. Lovasberényben e hó 12-én a községben levő lelcngyermekek tüzet raktak és felgyújtották a házak tövében levő olakat. Az olaktól csakhamar lángra lobbant Vörös József és ifj. Mohl Ferenc háza. Szerencsére a tűzoltók gyors és erélyes munkája azonnal elnyomta a tüzet. Az egyik gyújtogató gyermeket csak alig sikerült a tűzoltóknak kimenteni az égő ólból.

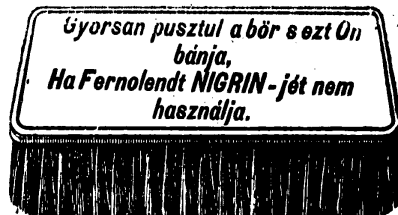
A székesfehérvári káptalan pákozdi birtokán a hosszabb idő óta tartó szárazság következtében annyira kiszáradt az avar, hogy a kányási erdőrészt — eddig ismeretlen ok folytán — kigyulladt. A tűz rohamos gyorsasággal égni kezdett s fénye bevilágította az egész környéket. A közeli községek Pákozdi, Sukoró, Nadap és Lovasberény tűzoltói a helyszínre siettek, hogy a tüzet elnyomják. Sikerült is nekik az erdőt megmenteni s így csak az avar égett le vagy 50 holdnyi területen.

Sárkeresztúron Lőrincz József ottani lakos udvarán ismeretlen okból kigyulladt egy szalmakazal. A hatalmas lángok hamarosan átcsaptak a szomszéd Arstein Herman házának tetőzetére, amely szintén teljesen leégett. A kár kb. 1500 K.

Erdőség. Péntek délután nagy riadalom volt Csákváron. Kigyulladt gróf Esterháznak óriási erdeje. Sűrű füstfelleglet hajtotta a szél a Vértesek között. Látszott, hogy komoly a veszedelem. Hála a csendőrszurnyoknak, mely az embereket kihajtotta az oltásra, körülbelül 6—700 hold pusztult el. A tűz oka valószínűleg a gondatlanság. Makkot tűtettek, a déli pihenőn valaki égve dobta el a gyulát és a száraz haraszt tüzet fogott, melyet a szél gyorsan terjesztett.

— A cigányok. Csákvár és vidékre sem kerülhet ki azt az állandó kellemetlenséget, a mely egész megyénket állandóan fenyegeti. A fél félyamán állandó volt a kártevés, kisebb nagyobb dolgoknak kelt lábuk s a lakosság szinte tehetetlen volt velük szemben. Ezen felbátorodva már a pénzesfítók körül ügyeskedtek és sikert is nekik az egyik gazdát 320 koronával megkönnyebbiteni. A csendőrség végül mégis burookra kerítette a jó madarokat Rafael Anna, Rác Mari és Kolompár Tera személyében a kiket a tavaszi szellő életet kelő gyönyörűségei helyett a sötét börtön nyirkos levegője fogad.

— Mikor a bolton alazik. Sárbogárdról írják a következő historiat. Réh Simonné sárbogárdi szatocs Üzetében tolvaj legények jártak. Réh Simonné ugyanis jóízűen aludt, ami egyente üzleti forgalomra onged következtetni a szelent Nagy István és Huszár Imre ottani legények beléptek a boltba, hogy valami apróságot vásároljanak. Látna a kitűnő „coniuncturát,” szépen zajtalanul kihúzták a pénzes fiókot s eltűntek, a fiókban levő 25 korona készpénzzel együtt. A pénzt természetesen elmulatták, a fiókot pedig észrehozogatták. Az aluzékony boltonos feljelentése folytán a csendőrök kinyomozták és elfogták a tetteseket.

— Harcias házaspár. Március 13-án egy nagyobb társasággal ment hazafelé Vig Imre Zámoly-utcai lakos. Ugy 11 órakor értek a Zámoly-közbe, ahol Takács Imre, szintén Zámoly-utcai kömüves haladt el mellettük a megfenyegette a társaságot. Vig Imre és társai perzo nem vették a figyelmeztetést komolyan, de mikor Takács lakása elé értek, akkor látták, hogy ez nem üres fenyegetés volt, mert Takács András és harcias felesége késsel és doronggal felfegyverkezve rontottak rájuk. A rövid harcban Vig Imre járt porul, akit Takács a doronggal úgy fejen vágott, hogy súlyos sérülést szenvedett.

— Tévedés áldozata. Hézi Ferenc és Varga József móri legények hosszabb idő óta lesték az alkalmat, hogy egy régi ellenségükkel, akit őket követi megdobálta, lezámoljanak. Mult éjjel alkalmas helyen lesbe álltak, s csakugyan megcsíptek egy polgárt, akit botokkal úgy megverték, hogy összeesett. Bizonyosság kedvéért gyufát gyújtottak, hogy megnézzék bosszujuk áldozatát, s rémülve vették észre, hogy tévedésből Ackermann Józsefet, egy teljesen ártatlan embert vettek meg, aki a gonosz véletlen folytán épen arra bálagott. A súlyos sérülést szenvedett ember Hézi Ferencet és Varga Józsefet természetesen feljelentette.

Öreghegy, Fiskálisdűlő 912 sz. villa (Makay szőlő mellett) 3 szobával, május 15-től kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

— Póruj já: anyós. Molnár Jánosné fálubattányi lakos rossz viszonyban élt az anyósával. Az örökös civakodás végre komolyabb összetűzésre vezetett. Molnár Jánosné ugyanis a minap egy vizes kannát vágott anyósá, Molnár Istvános fejéhez, sőt a kezét is megharapta. A nyomós argumentum az öregasszonyon súlyos sebet ejtett. A harcias menyecskét feljelentették.

— Piaci árak. A helybeli piaci árak e héten a következők:

Buza	27-00	28-80	K
Rozs	17-50	17-40	K
Árpa	13-80	14-80	K
Zab	14-40	14-30	K
Tengeri	11-60		

A meghülés

az az ajtó, a mely a komoly betegségeket be-bocsájtja, de a SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ becsukja az ajtót, még mielőtt a betegség oda beférközhetne.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

As Emulsió vésértékű a SCOTT-féle májószer vésértékű a hársát — kéjük legyenbe veszt!

tisztaságával, emészthetőségével és gyógyító erejével nagy hírnévre tett szert.

Orvosok, szülésznők, szülők és betegek ajánlják mindennemű torok- és mellbajoknál mint az egészség megbízható támaszát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

a legkíválób. Egy eredeti üveg ára 2 k. 60 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

— Verekedő munkások. Folyó hó 13-án éjjel Nyögési István téglamunkás és Mihályi István olaj-utca 37. sz. alatti lakos a vásártéren valamin hevesen össze szólalkoztak. Nyögési dühében kést rántott s Mihályit úgy fejen szurta, hogy súlyos sérülésével a Szent György-kórházba kellett szállítani.

— **Öngyilkos hegyőr.** Március 13-án éjjel Kiss János őreghegyi, Turózsáki hegyőr, rendes körútfőnök tért haza; úgy éjtél körül ért a háza elé s ott 9 mm. revolverével jobb halántékán meglötte magát. A lövés zarára felesége rémülten lépett ki a ház elé s bátorságot merítve odament a földön fekvő emberhez, kiből halott férjét ismerte fel. Az öngyilkos tettét már régebbi nyilatkozataiból sejtették hozzátartozói, mert gyógyíthatatlan betegsége miatt Kiss János gyakrabban emlegette, hogy neki egy menedéke van, a halál. Kis János régóta az alkohol rabja volt s a fegyvert ez adta a kezébe. Höltytét a városi hullaházba szállították.

Az aranyér gyógyítására az orvosok százféle módot ismernek, de mindannyian egyetértenek abban, hogy a bántalmak és az azt okozó szokványos székrekedés megszüntetésére 4—5 hétig tartó Ferencz József-keserűvizivás a legmegbízhatóbb eljárás. — A kúra nagyon egyszerű és kellemes: A beteg rendes életmódja folytatása mellett reggelenként éhgyomorral, esetleg 1 pohár valódi „Ferencz József” vizet iszik. — A baj legtöbb esetben hamar fog megszűnni, a nyomott közérzés azonban biztosan már néhány nap múlva kellemessé fog átváltozni.

— **Rövid hírek.**
Öngyilkosság. Simon János 46 éves magyarmási lakos március 11-én lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt. Iszákos ember lévén, lassan melancholiába esett; önmagával is meg hasonlított a végre 11-én végrehajtott borzalmas tettét.

As iztméteri József-napi vásárt f. hó 14-én tartják meg.

Galambtolvaj. Scheier Imréné Tobak-utca 19 sz. alatti udvarán levő galambducból ismeretlen tettes f. hó 13-án reggel 2. drb. szürke színű gerlicgalambot elloptott. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

Betörés. Bicsákén vasárnap reggelre kirabolva találták Straub Márton festőgyárát. Több száz korona értékű kelmét loptak el az ismeretlen tettesek. A csendőrség a legszelesebb nyomozást indította meg, a betörőket azonban még nem sikerült elfogni.

Városunkban szörványosan az ebveszettség lépett fel. Hercegfalván megszűnt a sertésvész.

Színház.

Hétfő, márc. 14.
A sötét pont. Alapi Nándor jutalomjátéka. Kadelburg és társa becsületes dologra vállalkoztak, mikor három felvonásos vígjátékokat megírták. Ugy látom, céljuk volt a publikumot harmadifélelőrn át mulattatni, megkacagtatni az ő egészéges, kissé vaskos német humorukkal anélkül, hogy arcpirító jeleneteket hozzanak a színpadra. A kis-cukros irodalmi színvonalát meg sem közelíti a sötét pont, de époly tisztességes eszközökkel dolgozik. Kár, hogy első két felvonása kissé el van nyúlva, mi a hangulatot kissé lebűvi, de a harmadik felvonás, melyet pedig tartalmatlanságtól lehetett féltetni, bőven kárpótol. Sokat sícs róla, a bohózat határain jár a darab, de elvgre is célját eléri, a jóízűen, szívből kacágo publikum pár órára elfeledi napi gondjait. A darab rövid tartalma a következő: Báró von der Dühren (Kovács) fia Imre (Alapi) eljegyezi Kuckrott nyugalmazott őrnagy (Bátori) leányát. Elzát (Fekete). Az őseire büszke őreg báró gondosan utána néz, hogy a leendő házasság megfelel-e mindenben családjá tradíciójának. Kuckrottékkal csak rendben volna a dolog, de Kuckrott fia (Böszörményi) meg Brinkmeyer (Vértes) leányát (Kis Cecil) akarja elvenni s ez alapos aggodalmakkal tölti el von der Dühren bárót. Nemcsak az őreg Brinkmeyer kereskedelmi tanácsos személye ellenszenyes neki, de ebben a családban már komoly baj is van, a tanácsos fia egy olasz ajszter leányát vette feleségül. A báró nem hajlandó olyan családba keveredni, melyben egy ajszter, mint sötét pont szerepel. Már-már

feldől minden, midőn von der Dühren Amerikába szakadt leányának a férje, dr. Wodleigh Roby (Marosi) megjelenik. Ez a becsületes ügyvéd gentleman ugyanis egy igazi **sötét pont**. Vérteli szerencsén az istenadta. A báró persze megtörik a nagy csapás alatt, de a fiatalok boldogságának egerőli a fellegek elvonulnak. A főszerepet Kovács vitte, szerepmentűdása ellenére is sok bravúrral. Igen jó partnere volt Vértes, ki bohózatba illő szerepének minden előnyét kiaknáza. Alapi epizód szerepében kifogástalan alakítást nyújtott. Marosi is jó volt, a többiek is, csak Bátori volt rekedt s úgy látszik rosszul hangolja. A kis számú publikum jól mulatott, Alapi két szép csokrot kapott.

Szerkesztői üzenetek

Előszó. Sokat. A sókati áll. tanító förtelmes cselekedetéről **elűből** nem írunk. Egy ilyen utálatos dologról a mely az emberiség szégyene, nehéz úgy írni, hogy az ember valakit meg ne botránkoztasson. Önöket nem rontotta volna a tények leírása, mert hiszen kellett tudniuk róla, hanem esetleg megrontotta volna olyan olvasóinknak lelkiét, a kik ilyen bestiáról még sohase hallottak. Ha az ember a piszkot piszkál, tudja, hogy nagyobb saadja lesz, mi nem piszkáltuk, mert tudjuk, hogy nem vesszünk vele semmit de annál többet árthatunk. A Fejérmegyei Naplót azért járatták más vallásnak is, mert nincs benne olyasmi, a mit akár a család serdültlen leányai is el nem olvashatnának. Ehhez a renomékhöz mi hívek akarunk maradni. Egyébiránt azt se méltóztaték elfelejtetni, hogy itt még egy befejezetlen ügygel állunk szemben. Lehet, hogy a vadak nem lesznek igazak vagy visszavonják őket. S tessék tudni, mi lesz akkor! Az összes vádaskodókat, föleg pedig az újságírókat — rígalmaszterét be fogják csukni.

Anyakönyvi statisztika.

1910. március hó 5-től 1910. március hó 12-ig.

Születések. Született: 14 törvényes fiú, 17 leány, törvénytelen fiú 4, leány 0, halvaszületett törvényes fiú 0, leány 1, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 36.
 Halálozások. Elhalt: 7 éven aluli 2 törvényes fiú, 4 nő, 7 éven felüli 5 férfi, 5 nő. Összesen 14.
 Ezeresint a születés a halálozást 20-al mulja felül.

Meghaltak:

Hoffenreich Ignác i. r. házalt 82 éves, Sütő-u. 2. — Foris György ref. napas. 61 éves, F. Királysor. — Grim Anna r. k. 9 hónapos, Seregélyesi-ut. — Kuti Márton r. k. kanonok, címzetes prépost 77 éves, Szent István-u. 12. — Csurgai Horvath Maria, r. k. 2 éves, Temetősor 6. — Barabás Mihály ag. h. ov. 82 éves, Sziget-u. 2. — Puhá Erzsébet, Sztó-u. 28. — Somogyi György r. k. 2 éves, Olaj-u. 56. — Smolár Róza r. k. 3 hónapos, Forgó-u. 2. — Özv. Kohn Mária, Bergman Betty i. r. 61 éves, Halmér 3. — Selymes Mihályné Fischer Erzsébet, r. k. 35 éves, Lövöldé-utca 20. — Markus Simonné, Perl Terézia i. r. 86 éves, Osz-u. 5. Schiller Ignác r. k. 43 éves mester 65 éves, Szent György-körház — Vágó József r. k. 1 hónapos, Öreghegy 606. — Szentmihályi Ida ref. 38 éves, Simon-u. 1. — Bodas Jánosné, Császár Eva ref. 40 éves, Budai-ut. 78.

ZILZER MANÓ
 férfi-, fiú- és gyermekruhák raktára
 Székesfehérvár, Szögény-Marih-utca.
 Állandóan nagy raktáron mindenféle férfi-, fiú- és gyermekruhák
 ugyszintén
 papiöltönyök,
 Ferenc József-kabát,
 köpenyek (havelok)
 bőrkabátok, utazóbundák,
 raglán-felöltők, kabátok.

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkőlerakodást eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét felrisszít, felüdíti, végül átható desinifikáló erejével a fogszavasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásától állás közben semmit sem veszít. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban ára 1 kor.

Kapható: Steiner Béla drogueriában, Kossuth-utca és Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca. Vadász Antal kereskedőnél, Székesfehérvár. Németh Péter gyógyszerésznél, Aba.

Alulírt légszuszogár igazgatósága a legjobb minőségű szállítási darab készübenből előállított

Coakszának
 métermázsája 4 koronáért a légszuszogárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy aki 3 métermázsát, vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszuszogár a saját fuvarán a coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállítja fuvardíj nélkül. Az ugyanazon közübenből előállított

Kátrány
 métermázsáját pedig 6 koronáért ajánlja szintén a légszuszogárban, előleges készpénzfizetés ellenében. Vagon rakományként külön megjegyzés szerint. Kátrányunk nagyon alkalmas szőlőkarók festésére és mindenféle fa konzerválására.

Székesfehérvári légszuszogár társulat igazgatója.
MRAZ V.

A mélyentisztelt hölgyek figyelmébe!
 Ha fáj a feje és korpás!
 Ha hull a haja és zsiros!
 mosassa fejét a legjobb gyógymóddal
kamilla-, kátrány-, Schanpoöing-kivonattal.
 Hüülés kizárva Olcsó árak.
 Maniküre kéz- és körömápolás.
 Hajfestészet, hajszőkítés minden színben.
 Ondulation — hajhullámozás!
 Ifj. Koronafi Károly,
 női fodrász, — Nádor-u. 13.
 Külön hölgyterem,
 bejárati a kapu alatt.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.